

KOMITET WSPÓŁPRACY PARLAMENTARNEJ POMIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ I UKRAINĄ

Posiedzenie jedenaste

2–3 października 2008 r.

KIJÓW/JAŁTA

Współprzewodniczący: Adrian SEVERIN i Borys TARASIUK

Ostateczne oświadczenia i zalecenia na podstawie art. 90 umowy o partnerstwie i współpracy

W dniach 2 i 3 października 2008 r. odbyło się w Kijowie i Jałcie pod wspólnym przewodnictwem Adriana SEVERINA (PSE, Rumunia) i Borysa TARASIUKA (Nasza Ukraina – Ludowa Samoobrona) jedenaste posiedzenie Komitetu Współpracy Parlamentarnej. W posiedzeniu udział wzięli: Wiktor JUSZCZENKO, prezydent Ukrainy, Arsenij JACENIUK, przewodniczący Verchovnej Rady Ukrainy, Hryhorij NEMYRIA, wicepremier Ukrainy, w imieniu rządu Ukrainy, Volodymyr OHRYZKO, minister spraw zagranicznych Ukrainy, jego ekscelencja Jacques FAURE, ambasador Francji na Ukrainę, w imieniu urzędującej prezydencji Rady Unii Europejskiej, i Dirk SHUEBEL, p.o. przewodniczący delegacji Wspólnoty Europejskiej na Ukrainę, w imieniu Komisji Europejskiej.

Komitet Współpracy Parlamentarnej (KWP):

Ocena obecnych stosunków pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą

1. z zadowoleniem przyjmuje wyniki XII szczytu UE-Ukraina, który odbył się w dniu 9 września 2008 r. w Paryżu (Francja), a także podkreśla, że stosunki pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą są nadal bardzo ważne dla obydwu stron;
2. z zadowoleniem przyjmuje także, że przywódcy Unii Europejskiej i prezydent Ukrainy uznali wspólnie, że jako państwo europejskie Ukraina dzieli z Unią Europejską wspólną historię i wspólne wartości, co zapewnia Ukrainie możliwość wystąpienia na określonym etapie, jak każde demokratyczne państwo europejskie, które zobowiązało się do przyjęcia i przestrzegania wartości, zasad i standardów Unii Europejskiej, o członkostwo w Unii Europejskiej na podstawie art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje podjęcie na tym szczyście decyzji o zawarciu nowej umowy pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą w formie układu o stowarzyszeniu, który stworzy możliwości dalszego, stopniowego pogłębiania stosunków pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą;
3. zwraca uwagę na fakt, że układ o stowarzyszeniu odnowi wspólne ramy instytucjonalne, ułatwi pogłębianie stosunków pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą we wszystkich dziedzinach oraz wzmocni polityczny związek i integrację gospodarczą pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą poprzez ustanowienie wzajemnych praw i obowiązków; w związku z tym zaleca, żeby Prezydium KWP przedłożyło wnioski dotyczące pogłębienia stosunków pomiędzy Parlamentem Europejskim i parlamentem Ukrainy poprzez wzmocnienie

istniejącego obecnie Komitetu Współpracy Parlamentarnej oraz zwiększenie jego rangi na wzór rangi Wspólnych Komitetów Parlamentarnych Parlamentu Europejskiego i parlamentów państw kandydujących, a ponadto przekazuje te propozycje Komisji Europejskiej i rządowi Ukrainy w celu uwzględnienia ich w układzie o stowarzyszeniu;

4. wzywa Parlament Europejski do poparcia inicjatywy Komitetu Współpracy Parlamentarnej pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą mającej na celu ustanowienie grup roboczych odpowiedzialnych za określone kwestie stanowiące przedmiot wspólnego zainteresowania stron, które to grupy mogłyby pracować w okresach pomiędzy posiedzeniami KWP, zapewniając kontynuację i uzupełnianie działań KWP;
5. odnotowuje polsko-szwedzką inicjatywę w sprawie ustanowienia partnerstwa wschodniego i uważa, że takie partnerstwo stanowić będzie skuteczny instrument zacieśnienia stosunków pomiędzy państwami Europy Wschodniej i Unią Europejską oraz wielostronnej współpracy pomiędzy tymi państwami; wyraża przekonanie, że ustanowienie partnerstwa wschodniego usunie istniejącą obecnie rozbieżność pomiędzy polityką Unii Europejskiej w zakresie rozszerzenia a polityką Unii Europejskiej w zakresie sąsiedztwa; nawiązując do zaleceń konferencji poświęconej europejskiej polityce sąsiedztwa na rzecz państw Europy Wschodniej, która odbyła się w Parlamencie Europejskim dnia 5 czerwca 2008 r., wyraża opinię, że EURONEST powinno stanowić parlamentarny wymiar partnerstwa wschodniego; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Europejskiej upoważniającą Komisję Europejską do opracowania komunikatu w sprawie partnerstwa wschodniego;
6. podkreśla znaczenie opracowania nowego praktycznego instrumentu, który w marcu 2009 r. mógłby zostać wprowadzony w miejsce planu działań UE-Ukraina w celu przygotowania się do wdrożenia układu o stowarzyszeniu;
7. podkreśla konieczność opracowania skutecznej polityki informacyjnej dotyczącej Unii Europejskiej, jej instytucji i wartości; z zadowoleniem przyjmuje środki podjęte już w tym zakresie, a także zachęca rząd Ukrainy do zrealizowania w latach 2008–2011 narodowego programu informowania obywateli o integracji europejskiej oraz przeznaczenia na ten cel odpowiednich środków finansowych;
8. biorąc pod uwagę, że w listopadzie 2008 r. Ukraina obchodzić będzie 75. rocznicę Wielkiego Głodu (Holodomoru) w latach 1932–1933, wzywa wszystkich posłów do Parlamentu Europejskiego do poparcia przyjęcia podczas najbliższego posiedzenia plenarnego w październiku 2008 r. rezolucji Parlamentu Europejskiego „w sprawie upamiętnienia Holodomoru – sztucznie wywołanego głodu”;

Zmiany polityczne i gospodarcze w Unii Europejskiej i na Ukrainie

9. biorąc pod uwagę ostatnie kontrowersje polityczne na Ukrainie, wzywa wszystkich przywódców politycznych Ukrainy do znalezienia natychmiastowego, skutecznego i trwałego rozwiązania, które umożliwiłoby Ukrainie kontynuację niezbędnych reform politycznych, społecznych i gospodarczych oraz dalszą realizację procesu stopniowego pogłębiania integracji Ukrainy z Unią Europejską;
10. wzywa władze Ukrainy do zrobienia wszystkiego, co w ich mocy, w celu zapewnienia długoterminowej stabilności politycznej na Ukrainie; w związku z tym podkreśla, że osiągnięcie trwałego porozumienia konstytucyjnego i wprowadzenie odpowiednich reform umotywuje aspiracje Ukrainy dotyczące integracji europejskiej;
11. ponownie podkreśla znaczenie przeprowadzenia zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej prawidłowej reformy konstytucyjnej, niezbędnej w szczególności do ustanowienia funkcjonalnego systemu wzajemnej kontroli pomiędzy władzą ustawodawczą, wykonawczą

- i sądowniczą w celu zdefiniowania wyraźnego podziału kompetencji pomiędzy Verchovną Radą Ukrainy, rządem Ukrainy i prezydentem Ukrainy, a także uregulowania stosunków pomiędzy rządzącą koalicją i opozycją, w celu zapobieżenia konfliktom kompetencji i walkom o władzę, oraz zapewnienia sprawnego funkcjonowania wszystkich organów władzy państwowej;
12. wyraża zaniepokojenie sytuacją dotyczącą ratyfikacji traktatu lizbońskiego reformującego Unię Europejską, a także zachęca Unię Europejską i jej państwa członkowskie do znalezienia skutecznego i akceptowanego rozwiązania tego problemu;

Współpraca pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) oraz obecna międzynarodowa sytuacja polityczna

13. z zadowoleniem przyjmuje dalsze zbliżenie Unii Europejskiej i Ukrainy w kwestii polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym wspierania poszanowania zasad niepodległości, suwerenności, integralności terytorialnej i nienaruszalności granic;
14. z uznaniem przyjmując oświadczenie wydane podczas XII szczytu UE-Ukraina w dniu 9 września 2008 r. w sprawie Gruzji oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 3 września 2008 r. w sprawie sytuacji w Gruzji, wyraża ubolewanie z powodu strat w ludziach, cierpienia wyrządzonego ludności cywilnej, liczby przesiedleńców i uchodźców oraz znacznych strat materialnych;
15. nawiązując do postanowień Paryskiej karty nowej Europy dotyczących pełnego poszanowania prawa każdego państwa do swobody wyboru swojego systemu bezpieczeństwa, podkreśla, że wszystkie państwa europejskie mają prawo do swobody kształtowania swojej polityki zagranicznej i wyboru swoich sojuszy, a jednocześnie muszą przestrzegać prawa międzynarodowego oraz zasad stosunków dobrosąsiedzkich i zasad pokojowej współpracy;
16. w kontekście kryzysu w Gruzji wzywa Unię Europejską i Ukrainę do wzięcia aktywnego udziału w pogłębianiu współpracy regionalnej poprzez ustanowienie mechanizmu stałych konsultacji i stałej koordynacji w tym zakresie;
17. wyraża opinię, że biorąc pod uwagę obecną sytuację polityczną w regionie oraz na arenie międzynarodowej, nierozsądne byłoby ze strony Unii Europejskiej niewysyłanie Ukrainie częstszych i wyraźniejszych pozytywnych sygnałów; podkreśla, że poprzez wzmocnienie europejskiej perspektywy Ukrainy możliwe jest przyczynienie się do zwiększenia i zapewnienia stabilności w regionie; w związku z tym wzywa Unię Europejską do aktywnego wspierania Ukrainy w jej wysiłkach mających na celu wzmocnienie gospodarki, zwiększenie stabilności politycznej i wzmocnienie jedności narodowej Ukrainy;
18. jednocześnie biorąc pod uwagę wyzwania wynikające z nowej sytuacji geopolitycznej w regionie, zachęca Ukrainę do znalezienia szerokiego konsensu politycznego w sprawie niezbędnych reform konstytucyjnych, instytucjonalnych i sądownictwa w celu zapewnienia pozostawania na ścieżce integracji gospodarczej z jednolitym rynkiem Unii Europejskiej oraz spojenia różnych części społeczeństwa ukraińskiego poprzez wyznaczenie wyraźnych celów oraz owocne wzięcie pod uwagę lęków, pragnień i aspiracji obywateli;

Współpraca gospodarcza i sektorowa Unii Europejskiej i Ukrainy, a w szczególności negocjacje w sprawie ustanowienia strefy wolnego handlu

19. z zadowoleniem przyjmuje przystąpienie Ukrainy do Światowej Organizacji Handlu w maju 2008 r., a ponadto wzywa do podjęcia i przeprowadzenia negocjacji w sprawie ustanowienia

- przez Unię Europejską i Ukrainę strefy wolnego handlu, funkcjonującej na wspólnych podstawach regulacyjnych i obejmującej niemalże wszystkie dziedziny obrotu towarowego, usługowego i kapitałowego pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą, a także do ułatwienia przepływu osób w związku ze świadczeniem usług i inwestycjami;
20. z zadowoleniem przyjmuje postępy w negocjacjach w sprawie ustanowienia pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu wraz z zakrojonym na dużą skalę zbliżeniem regulacyjnym standardów ukraińskich do standardów Unii Europejskiej, przyczyniającym się do stopniowej integracji Ukrainy z jednolitym rynkiem Unii Europejskiej;
 21. z uznaniem przyjmuje pogłębienie dwustronnej współpracy gospodarczej; jednocześnie ponownie wyraża zaniepokojenie wzrostem ujemnego bilansu w wymianie handlowej pomiędzy Unią Europejską a Ukrainą; zachęca Komisję Europejską i rząd Ukrainy do rozwiązania tego problemu;
 22. z zadowoleniem przyjmuje postępy w negocjacjach pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą w sprawie ustanowienia wspólnego obszaru lotniczego;
 23. podkreśla znaczenie pogłębienia istniejącej obecnie współpracy celnej w ramach odpowiednich umów pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą w dziedzinie wymiany informacji celnych.

Współpraca energetyczna pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą

24. zwraca uwagę na decydującą rolę Ukrainy w zapewnianiu bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej, a także podkreśla, że pełna kontrola Ukrainy nad swoją niezależnością energetyczną jest bezpośrednio związana z polityczną stabilnością i dobrobytem tego kraju; podkreśla konieczność ustanowienia przez Unię Europejską wspólnej zewnętrznej polityki energetycznej, co ma także decydujące znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego Ukrainy; zachęca obydwie strony do zbadania środków i sposobów wykorzystania ukraińskich podziemnych magazynów gazu ziemnego jako systemu zabezpieczenia dostaw w sytuacjach zakłóceń czy kryzysów;
25. zachęca Unię Europejską i Ukrainę do opracowania wspólnej strategii wspólnego bezpieczeństwa energetycznego na podstawie zasad Traktatu karty energetycznej, takich jak jawność, przejrzystość i wzajemność, jeśli chodzi o dostęp do rynków i inwestycji;
26. z zadowoleniem przyjmuje znaczące postępy osiągnięte w realizacji priorytetów protokołu ustaleń Unii Europejskiej i Ukrainy z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie współpracy w dziedzinie energii, a także wzywa do wzmocnienia dialogu energetycznego w celu zapewnienia bezpiecznego, przejrzystego i niezawodnego systemu przesyłu energii pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą; z uznaniem przyjmuje podjęcie ostatnio negocjacji w sprawie przystąpienia przez Ukrainę do Traktatu o Wspólnocie Energetycznej;
27. popiera budowę ropociągu Odessa-Brody-Płock i zachęca Ukrainę do udziału w opracowywaniu projektu budowy gazociągu Nabucco oraz europejskiego korytarza energetycznego od Morza Kaspijskiego do Morza Czarnego, mających na celu dywersyfikację źródeł energii oraz zapewnienie większego bezpieczeństwa energetycznego w odnośnym regionie; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę krakowską oraz wysiłki Ukrainy, Polski, Litwy, Azerbejdżanu i Gruzji mające na celu zacieśnienie współpracy w sektorze energetyki regionu Morza Czarnego i kaspijskiej przestrzeni ekonomicznej;
28. z zadowoleniem przyjmuje postępy osiągnięte w realizacji międzynarodowych projektów infrastrukturalnych na terenie elektrowni atomowej w Czarnobylu, których udane zakończenie zwiększy bezpieczeństwo jądrowe na świecie; w związku z tym wzywa Unię

Europejską i Ukrainę do dokładnego monitorowania postępów w realizacji tych projektów w celu zapewnienia, że projekty te zrealizowane zostaną w terminie i w ramach przeznaczonych na ten cel budżetów; jednocześnie podkreśla, że Ukraina musi podjąć istotne działania w zakresie oszczędzania energii, efektywności energetycznej i energii odnawialnej w celu podniesienia standardów ochrony środowiska, a ponadto zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i polepszenia warunków pracy w kopalniach węgla kamiennego w całym kraju; wzywa Unię Europejską do wspierania Ukrainy w tych wysiłkach;

Współpraca w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, w tym readmisja, perspektywy ustanowienia systemu bezwizowego i kontakty międzyludzkie

29. z zadowoleniem przyjmuje podjęcie podczas paryskiego szczytu UE-Ukraina decyzji o podjęciu dialogu w sprawie ustanowienia, jako perspektywy długoterminowej, systemu bezwizowego obejmującego krótkie podróże pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą, a także zachęca negocjujące strony do opracowania wykazu zadań i obowiązków, których wypełnienie umożliwiłoby Ukrainie dostosowanie się do norm, standardów i praktyk w dziedzinie zabezpieczeń dokumentów, zarządzania granicami oraz polityki wizowej i polityki imigracyjnej;
30. wyraża zaniepokojenie informacją strony ukraińskiej o przypadkach naruszenia przez niektóre państwa członkowskie Unii Europejskiej zobowiązań wynikających z umowy w sprawie ułatwień wizowych; wzywa państwa członkowskie Unii Europejskiej do pełnego i skutecznego wykonywania umowy w sprawie ułatwień wizowych i umowy o readmisji zawartych przez Wspólnotę Europejską i Ukrainę, z uznaniem przyjmując to, że Ukraina zwolniła obywateli Unii Europejskiej z obowiązku wizowego; zaleca Parlamentowi Europejskiemu zorganizowanie specjalnego przesłuchania w tej sprawie;
31. zachęca Komisję Europejską, rządy ościennych państw członkowskich Unii Europejskiej i rząd Ukrainy do wzmożenia współpracy mającej na celu doprowadzenie do niezwłocznego zawarcia i wejścia w życie umów o ruchu przygranicznym oraz wprowadzenia wspólnych kontroli granic na przejściach granicznych na wspólnej granicy w celu ułatwienia ruchu granicznego i handlu transgranicznego, ułatwienia nawiązywania i utrzymywania kontaktów międzyludzkich oraz zapewnienia rozwoju gospodarczego na obszarach przygranicznych;
32. podkreśla znaczenie współpracy w zakresie zarządzania sprawami celnymi, granicami i imigracją, mającej na celu w szczególności usprawnienie kontroli granicznej, budowę nowej i modernizację istniejącej infrastruktury przejść granicznych oraz zwiększenie zdolności ukraińskiej straży granicznej; zachęca Unię Europejską do dalszego wspierania realizacji tej współpracy poprzez zapewnienie niezbędnego wsparcia finansowo-technicznego; w związku z tym przypomina przykład wzajemnie korzystnej i udanej współpracy pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą w ramach Europejskiej misji pomocy na granicach dla Ukrainy i Mołdawii (EUBAM);

Rozwój regionalny na Ukrainie

33. zachęca Ukrainę do uwzględnienia w swojej polityce rozwoju regionalnego zasad spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań Unii Europejskiej i dążenie do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju poszczególnych regionów; w związku z tym wzywa Unię Europejską do wspierania Ukrainy we wdrażaniu polityki decentralizacji oraz zrównoważonego rozwoju gospodarczego wszystkich ukraińskich regionów;

34. odnotowuje wizytę sekcji KWP UE-Ukraina na Krymie dnia 3 października 2008 r., a w szczególności spotkania z władzami lokalnymi Krymu w Jałcie oraz przedstawicielami Medżlisu Tatarów Krymskich w Simferopolu; przekonany jest, że rozwój gospodarczy Krymu, ze względu na niezwykle bogaty potencjał rekreacyjny i gospodarczy tego regionu, powinien stanowić priorytet zarówno dla Ukrainy, jak i Unii Europejskiej; w związku z tym podkreśla, że wzrost inwestycji Unii Europejskiej w gospodarkę i infrastrukturę turystyczną Krymu przyczyni się znacznie do osiągnięcia tego celu;
35. podkreśla, że zgodnie z prawem międzynarodowym, konstytucją Ukrainy, ukraińskim prawem i lokalnymi aktami wszystkie regiony Ukrainy, w tym Krym, stanowią integralną część Ukrainy; skutkiem tego wszelkie porównania pomiędzy regionami Ukrainy i dążącymi do secesji obszarami spornymi kontynentu europejskiego są niewłaściwe i nie do przyjęcia; wyraża zaniepokojenie wnioskiem Verchovnej Rady Autonomicznej Republiki Krymu przedłożonym Verchovnej Radzie Ukrainy o uznanie niepodległości Osetii Południowej i Abchazji;
36. odnotowuje wykonywanie przez Ukrainę umowy pomiędzy Ukrainą i Rosją z 1997 r. w sprawie statusu i warunków obecności floty czarnomorskiej na terytorium Ukrainy; wyraża nadzieję, że Federacja Rosyjska będzie także wykonywać tę umowę w dobrej wierze do czasu jej wygaśnięcia w 2017 r.